

Pressfrihetens dag

Eva Björklund

Kuba stöder pressfrihet skriver Peter Phillips, sociologiprofessor vid Sonoma State University och ledare för Project Censored, som granskar media i USA. Han deltog på kubanska journalistförbundets firande av Pressfrihetens dag 10-15 maj. Drygt 150 kubanska och sydamerikanska journalister, och några nordamerikanska, samlades då till konferens på Internationella Journalistinstitutet José Martí.

”Under mina fem dagar i Havannas besökte jag över ett dussintal redaktioner inklusive radio och TV”, skriver Phillips i sin rapport. ”En avsikt med mitt besök var att undersöka pressfriheten på Kuba, och lägga en grund för ökat utbyte mellan journalister på Kuba och kollegor i USA som eftersträvar mer demokratiska media.”

Han frågade bland annat om censur: ”Alla sa att de är helt fria att skriva som de vill. Men det är klart att kubanska journalister delar en gemensam upplevelse av hot från de USA-finansierade exilkubanerna i Miami.” Det är ju inte en helt ogrundad känsla med tanke på de många hundra terroraktioner mot Kuba som utgått från USA, och den ständiga ekonomiska och propagandakrigföringen som finansieras med ständigt fler tiotals miljoner dollar.

Phillips skriver att mot bakgrund av detta hot erkände många att de själva ibland begränsar sig när det gäller sådant som kan användas av fienden. ”Men jag hittade inga belägg för regeringskontroll.” Kubanska journalister klagar dock mycket på partiskheten och ensidigheten, för att inte säga förtälet i USAs bolagsmedia, och EUs.

Phillips skriver avslutningsvis att det är dags att aktivt ta avstånd från USA-regimens kallkrigspolitik och börja samarbeta journalister emellan i båda länderna. Han

fick stöd av Ricardo Alarcon, talman i parlamentet, som menade att kubanska journalister borde öka kontakterna med alternativa media i USA och EU, i stället för att vara hänvisade till kommersiella nyhetsbyråer.

Medieförnyelse

Under de senaste åren har journalistförbundet intensivt diskuterat vilka förändringar som behövs inom kubanska media. Och i den rådslagsrörelse som pågick hela hösten på alla arbetsplatser och i bostadsområdena, med över 5 miljoner deltagare, fick också media sin beskärda del av kritik och ändringsförslag.

I USA och Latinamerika ökar mediekoncentration snabbt, helt dominerad av stora transnationella jättar som AOL/Time Warner, General Electric, Murdoch's News Corporation, Viacom, Walt Disney Co., Yahoo, Microsoft, Google, Univision Communications, O'Globo Communications Group och Televisa. Kuba har ingen avsikt att beträda den vägen.

Här är alla media allmännyttiga, utan vinstintresse, skriver USA-journalisten Circles Robinson i sin blogg från Havanna. På journalistförbundets hemsida sammanfattade Ernesto Vera synen på privatägda media med vinstsyfte: ”Journalistik är för viktigt för att överlämnas till en affärsverksamhet som är helt befriad från socialt ansvar”. Frånvaron av sensationsjournalistik är något förbundet berömmar sig av.

Men under höstens rådslag gjorde befolkningen klart att förnyelse behövs: mer information om vardagslivets problem, större variation i ämnesval och infallsvinklar, mer grävande journalistik, snabbare rapportering.

En av gästerna på Pressfrihetens Dag var Tom Gjelten från USAs ”National Public Radio” som har skrivit en rapport med rubriken ”Kubanska tidningar överskrider partilinjen”. Han konstaterar att förnyelsen har inletts. Redan innan rådslagsrörelsen satte igång kunde tydliga förändringar skönjas, framför allt i Juventud Rebelde. Till saken hör också att den ekonomiska uppgången har inneburit större möjligheter att importera papper för tryck.

Det finns stora möjligheter till förnyelse av kubanska media, men det innebär inte att de måste kopiera västliga medias allt starkare indoktrinerande likriktning till försvar för rådande, imperialistiska världsordning, skriver Circles Robinson i sin blogg från Havanna.

REPORTAR UTAN GRÄNSER

PORTAS AV AFP-JOURNALISTER

När journalister och grafiker på franska AFP protesterade mot hot om privatisering dök Robert Ménard, livstidsordförande för Reportar utan gränser, upp för att bättra på sitt skamfilade rykte bland mediearbetarna. Han och RUG är där mer kända för sina nära band till franska mediemoguler och USAs underrättelsetjänst än för något försvar för pressfrihet och arbetsrätt (se Kuba 2.08). AFP-journalisterna har fördömt franska regeringen för att tvinga på dem riktlinjer som går stick i stäv med yrkesetiken, och i den diskussionen har Ménard nogsamt hållit sig undan, för att istället ägna sig åt USA-drivna operationer i progressiva latinamerikanska länder, skriver Jean-Guy Allard. Och Ménard portades, ”Ni är inte välkommen” sade ett av de fackliga ombuden. AFP

